

จริยธรรมและจรรยาบรรณผู้ปฏิบัติหน้าที่งานสายตรวจ The Ethics of Police Patrol.

พันตำรวจโท ชูวิทย์ บุญรักษา¹

อาจารย์ (สบ๓) กลุ่มงานอาจารย์ ศฝร.ภ.๔

บทคัดย่อ

“จริยธรรม” เป็นเรื่องของการปฏิบัติด้านความดีงามมนุษย์ทั่วไปมักมีความเห็นว่าการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความดีงามอย่างแท้จริงเป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ยากมาก เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่คอยผลักดันให้คนในสังคมจำนวนไม่น้อยชอบที่จะประพฤติปฏิบัติตรงข้ามกับหลักจริยธรรมที่ควรยึดถือ (โดยเฉพาะถ้าเขาเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับก่อน และมากกว่าผู้อื่น) แต่การจะเป็นตำรวจที่ประชาชนและตำรวจด้วยกันยอมรับนับถือ ผู้ปฏิบัติงานตำรวจจำเป็นต้องเป็นผู้มีจริยธรรมในระดับหนึ่ง

คำสำคัญ: จริยธรรม, ตำรวจสายตรวจ

Abstract

Ethic is the principle of good deed in human being. It is related with all really good manner that is difficult to follow and practice because there are many factors that force or motivate the people to act opposite with the ethic. So, Police must maintain ethic in themselves.

Keywords: Police Patrol, The Ethics.

¹ อาจารย์ (สบ๓) กลุ่มงานอาจารย์ ศฝร.ภ.4, Email:Maree4453@gmail.com

จริยธรรมในการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ

สัญญาณเดิมที่ครอบงำจิตใจของมนุษย์ตลอดมา คือ แรงจูงใจที่ประกอบด้วยอารมณ์และเหตุผล มนุษย์ไม่ได้มีเหตุผลเพียงอย่างเดียว แต่มนุษย์มีความโลภ โกรธ หลง ความหิวกระหาย และแรงกระตุ้น ฯลฯ ครอบงำจิตใจอยู่ เพราะมนุษย์จำเป็นต้องดำรงชีวิต ด้วยการรวมกันอยู่เป็นหมู่เป็นพวกเป็นสังคม ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น สัญญาณเดิมในส่วนที่เป็นอารมณ์ น่าจะมีโอกาสแสดงผลเสียให้เห็นก่อนกล่าวคือ เมื่อต่างคนต่างแสดงความโลภ ความโกรธ ความหลง กับทั้งกระทำทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการจากแรงกระตุ้นภายในของตนโดยเปิดเผย และโดยขาดการควบคุมยับยั้ง ปรากฏการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้ง ชว่งชิงและกระทบกระทั่งกัน ทั้งหมดนี้น่าจะเป็นมูลเหตุแห่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควบคุมอารมณ์ ยับยั้งความอยากซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นภายใน รวมทั้งการคิดถึงอกเขาอกเรา ฯลฯ อันรวมเรียกได้ว่า **เหตุผลทางจริยธรรม**

จุดเริ่มต้นในสามัญสำนึกของมนุษย์ หรือเหตุผลทางจริยธรรม ระยะเริ่มแรกนี้เป็นเพียงแค่เหตุผลระดับใช้งาน เพื่อประสานให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ อันเป็นเกณฑ์แบ่งและกำหนดความถูกต้องเมื่อเกิด ข้อพิพาทขึ้นเท่านั้น เหตุผลเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง และเกือบทั้งหมดของเหตุผล เป็นเจตนามุ่งหวังประโยชน์ในการเสริมสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้น เพื่อช่วยตัดปัญหาความขัดแย้ง ชว่งชิงหรือเหตุกระทบกระทั่งจนถึงกับต้องลงมือทำร้ายกัน

ผลลัพธ์จากการปรับตัว ปรับใจ ทำให้เกิดการมองเห็นและรับรู้ได้ถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ หรือสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ รวมทั้งคุณและโทษที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบการกระทำแต่ละครั้ง ทั้งส่วนที่ทำลงไปโดยมิได้มีการควบคุมเลยก็มีการควบคุมบ้างนิดหน่อย หรือมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด ผลต่างที่ได้รับเมื่อปฏิบัติ คือ แรงจูงใจให้กระทำซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำนึก และความตั้งใจมั่นของบุคคลในสังคม อันอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ ๓ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่หนึ่ง นอกจากไม่ปรับปรุงแก้ไขแล้วยังกลับติดลบ ได้แก่ เมื่อยังไม่มีโอกาสเอารัดเอาเปรียบก็อาจสงบนิ่งเฉยอยู่ได้ แต่หากมีโอกาสแม้เพียงเสี้ยววินาทีก็ไม่ละเว้นที่จะลงมือกระทำการชว่งชิง ฉกฉวยโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล หรือความถูกต้องประการใดทั้งสิ้น

กลุ่มที่สอง ครึ่งๆ กลางๆ หมายถึง แม้อยากจะได้ผลดียิ่งกว่า หรือเหมือนๆ กับคนอื่นเขา แต่ก็เกียจคร้านที่จะปรับพฤติกรรม และควบคุมอารมณ์ของตน

กลุ่มที่สาม มองเห็นประโยชน์ว่าหากกระทำลงไปแล้วจะเกิดผลดี จึงพยายามพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ควบคุมอารมณ์ให้ประณีตมากยิ่งขึ้น ขึ้นไปอีก

จากความแตกต่างของบุคคล 3 กลุ่มนี้ คนกลุ่มสุดท้าย คือพวกที่เห็นประโยชน์ของการปรับปรุงความประพฤติและควบคุมยับยั้งอารมณ์ความรู้สึกให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จนเป็นที่นิยมชื่นชอบของสังคม ซึ่งอาจรวมเรียกพฤติกรรมที่แสดงออกมานี้ว่า เป็นการกระทำที่ถูกต้องดีงาม หรือการกระทำที่อยู่รอบแห่งคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นจุดมุ่งหมายหลักที่ต้องให้เกิดขึ้นแก่ตำรวจ

สายตรวจ

ความหมายของจริยธรรม

สารานุกรมสังคมศาสตร์สากล (international Encyclopedia of Social Sciences, Vol.๕) กล่าวว่าจริยธรรมเป็นเรื่องของความคิด ความรู้สึกและการกระทำในด้านดี

จริยธรรมมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความรู้ (Knowledge)
2. การกระทำ (Conduct)
3. ความรู้สึก (Feeling)

จริยธรรมเป็นกระบวนการของการซึมซาบขององค์ประกอบที่มีอิสระเท่ากัน ได้แก่

1. ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought)
2. ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling)
3. พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ผู้เสนอทฤษฎีว่าด้วยเหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning) ใช้คำย่อว่า MR) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายคือโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1963) ในทัศนะของโคลเบอร์ก จริยธรรม หมายถึงกฎเกณฑ์ใช้ตัดสินใจความถูกต้องของการกระทำ ความเข้าใจเรื่องกฎเกณฑ์นี้ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญาซึ่งผูกพันกับอายุของบุคคล

โคลเบอร์ก เชื่อว่ากฎเกณฑ์ใช้ตัดสินความถูกต้องด้านการกระทำจะพัฒนาไปตามลำดับขั้นจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงกว่า ทีละขั้น ไม่ย้อนขึ้น ไม่ข้ามขั้น และไม่เร่งขึ้น

ทัศนะของโคลเบอร์ก จริยธรรมแต่ละขั้นเป็นผลของการนำมาคิดไตร่ตรองโดยต้องอาศัยข้อมูลข้อมูลที่ได้นั้นส่วนหนึ่งได้มาจากความเข้าใจของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับเพิ่มเติม โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้มาจากการรับฟังทัศนะของผู้อื่นซึ่งอยู่สูงกว่าระดับพัฒนาการของตน 1 ขั้น หากข้อมูลต่างๆ เหล่านี้มีความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน ความรู้สึกไม่สมดุลย่อมเกิดขึ้นทันทีทำให้ผู้ตกอยู่ในสภาพไม่สมดุลนี้จำเป็นต้องรีบปรับตัวเอง

โดยเริ่มสำรวจและจัดระเบียบความคิดความเข้าใจของตนใหม่ จัดจำแนกประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อให้มีความชัดเจนและละเอียดมากขึ้น

นักจิตวิทยาสังคมสมัยใหม่ คือ บราวน์ (Brown, 1965) ให้ความหมายของจริยธรรม คือระบบของกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด

บราวน์เห็นว่าจริยธรรมของบุคคลและสังคมนั้นเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จริยธรรมของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้เองตามธรรมชาติเนื่องจากสาเหตุอย่างน้อย 3 ประการ คือ เปลี่ยนเพราะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลเปลี่ยน เพราะบุคคลได้รับอิทธิพลของจริยธรรมมาจากสังคม

ภายนอก และเปลี่ยนเพราะบุคคลตกอยู่ในสถานการณ์ที่แปลกและใหม่

บราวน์มีความเห็นว่าจริยธรรมมี 3 มิติ คือ ความรู้ ความรู้สึก และการกระทำซึ่งเกิดขึ้นได้ โดยผ่านการเรียนรู้ ๔ ประเภท คือ เรียนรู้เชิงการรู้ เรียนรู้แบบเสริมแรง เรียนรู้แบบทดแทนสิ่งเร้า และการเลียนแบบ โดยอาจเข้าใจได้ว่าทัศนคติเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ใช้วิธีการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการทดแทนสิ่งเร้าและการเรียนแบบ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกิดโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ส่วนพฤติกรรมทางจริยธรรมใช้วิธีการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงด้วยการเรียนแบบและการได้รับแรงเสริม

ลักษณะการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งที่ “ใกล้” และ “ห่างไกล” หลักจริยธรรม

หลักการปฏิบัติงาน “ใกล้” หลักจริยธรรมตำรวจ

วัตถุประสงค์สำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจประการหนึ่ง คือ “เพื่อรักษาความสงบของสังคม” ดังนั้น ถ้าลงมือปฏิบัติสิ่งใดแล้วทำท่าจะมีผลเป็นความไม่สงบ เกิดความตึงเครียดขึ้นกับสังคม ทั้งในส่วนย่อยหรือระหว่างสถาบันตำรวจกับสถาบันอื่น ผู้ปฏิบัติควรต้องคิดหาวิธีที่เหมาะสมและนุ่มนวลกว่า เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติแทน ดังกรณีตัวอย่างที่ขอนำเสนอให้พิจารณา คือ

บนพื้นฐานของความเป็นจริง ต่างทราบกันเป็นอย่างดีว่า เทคนิคและวิธีดำเนินการของตำรวจมีอยู่มากมาย ผู้ปฏิบัติจึงจำเป็นต้องรู้วิธีพิจารณาคัดเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมให้ มากที่สุด

ความจริงอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นตำรวจแล้ว ย่อมต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ของชีวิต หมดไปกับการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ หากเป็นการปฏิบัติโดยยึดถือแนวทางของหลักจริยธรรม ผู้ปฏิบัติก็ยังสามารถทำงานได้ด้วยความภาคภูมิใจ มีความสุขในการทำงาน กลายเป็นว่าเกิดมาแล้วชีวิตมีความสุข นอกจากนี้ยังส่งผลให้เป็นผู้รอดปลอดภัยจากอุปสรรคในทุกขณะทุกชั่วโมงการทำงานของตน ทั้งหากผู้นั้นเป็นผู้มั่นคง ยึดเหตุผลแนวทางการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจริงๆ ย่อมจะได้รับการยอมรับนับถือจากมหาชนอย่างกว้างขวาง และยืนยงตลอดไป

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมตำรวจ เป็นทางนำไปสู่การเป็นตำรวจอาชีพความดีของผู้ปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลในสถาบันเดียวกันและในสังคมทั่วไป ไม่ว่าผู้ปฏิบัติจะดำรงอยู่ในสถานะใดและยศใดในสถาบัน

อาจสังเกตได้ว่า ลักษณะการปฏิบัติงาน “ใกล้” หลักจริยธรรมตำรวจ ย่อมเป็นการปฏิบัติงานที่มีผลลัพธ์เฉพาะส่วนที่เป็นคุณประโยชน์ยิ่งใหญ่ การที่สถาบันตำรวจมีจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่ยึดถือแนวทางจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ย่อมจะช่วยให้งานตำรวจสายตรวจและเพื่อนตำรวจปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ประสบความสำเร็จได้จริงและอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น สถาบันตำรวจจะดำรงอยู่ได้อย่างเป็นที่ยอมรับด้วยเชื่อถือศรัทธาจากคนในสังคม ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจะช่วยขจัดการแบ่งกลุ่มแบ่ง

พรรคแบ่งพวก หรือแบ่งสถาบัน และป้องกันยับยั้งไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างกลุ่มในสถาบัน จริยธรรม จะช่วยให้รู้จักใช้กฎ ระเบียบ และกฎหมายในทางสร้างสรรค์ ประชาชนจะได้รับความสะดวกในยาม ที่ต้องการพึ่งตำรวจ รวมตลอดถึงปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม กับสถานการณ์ขณะนั้น

ถึงแม้การปฏิบัติหน้าที่ให้ใกล้ชิดหลักจริยธรรมตำรวจ จะมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องหลายอย่าง แต่เมื่อตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับหลังจากปฏิบัติตามแนวทางนี้ ทั้งในส่วนของตน ของ ผู้อื่น และของสังคม ผู้ปฏิบัติสมควรต้องตั้งใจกระทำตามลักษณะการปฏิบัติงานที่ “ใกล้ชิด” หลัก จริยธรรมให้มากที่สุดทั้งสมควรส่งเสริมสนับสนุนเพื่อนตำรวจคนอื่นๆ ให้มีโอกาสและมีกำลังใจที่จะ ปฏิบัติด้วย

ลักษณะการปฏิบัติงานที่ “ห่างไกล” หลักจริยธรรม

เป็นลักษณะการปฏิบัติงาน “ในเชิงลบ” ได้แก่ การปฏิบัติที่ไม่สร้างสรรค์หรือขาดเจตนา บริสุทธิ์ และไม่ได้ทำเพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวมเป็นหลัก

มีเรื่องน่าคิดว่า แม้สังคมได้พยายามสร้างกฎหมายให้คนทั่วไปยึดถือปฏิบัติ พร้อมกับตราบท ลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้หลายอย่างหลายประการ แต่การกระทำผิดกฎหมายของคนในสังคมยังคงมี อยู่เสมอๆ กับสถาบันตำรวจเองเช่นเดียวกัน กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษที่แรงไว้สำหรับเจ้าพนักงาน ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากนี้วินัยข้าราชการตำรวจก็มีบทลงโทษกำกับไว้ และแม้แต่วินัย ข้าราชการพลเรือน ก็ถูกนำมาใช้บังคับตำรวจอีกทางหนึ่งด้วย แต่ทั้งๆ ที่ควบคุมป้องกันไว้เป็นชั้นๆ เช่นนี้แล้ว ก็ยังปรากฏมีผู้ประพฤติผิดวินัยตำรวจอยู่เสมอๆ

ในส่วนของ “จริยธรรม” แม้ไม่มีบทลงโทษโดยตรง แต่ก็มีความสำคัญมาก เนื่องจากการกระ ทำผิดวินัยหรือการทำผิดกฎหมายหลายกรณี ล้วนเป็นผลโดยตรงจากการกระทำนอกแนวทางของ หลักจริยธรรมเบื้องต้นเกือบจะทั้งสิ้น

โลกปัจจุบันนี้ แม้จะมีหลายคนมักพูดกันว่า “ปากกา” มีอำนาจร้ายแรงกว่า “อาวุธ” แต่ถึง กระนั้น คงหาคนปฏิเสธไม่ได้ว่า การมีอาวุธก็สามารถข่มขู่หรือทำร้ายผู้อื่นได้เช่นกัน ตำรวจเป็นผู้ถือ อาวุธโดยไม่ผิดกฎหมาย ถ้าขาดการยับยั้งชั่งใจไร้ขอบเขตหลักการ ก็ย่อมเป็นต้นเหตุแห่งอันตรายชั้น ร้ายแรง ด้วยความตระหนักอย่างนี้จึงอาจพบเห็น “คำขวัญ” และ “วินัยตำรวจ” ติดเตือนสติตำรวจ อยู่ทั่วๆ ไป แต่ถึงอย่างไรกรอบวินัยเหล่านั้นก็ไม่สำคัญเท่าหลักปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรม หลัก ทั่วไปในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าตำรวจต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพิเศษ

ความจริงที่มองเห็นได้ชัดเจนอีกประการหนึ่ง คือ การผิดวินัยมักจะเกิดผลต่อส่วนตัว แต่การ ทำผิดจริยธรรมจะสร้างความเสียหายให้ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เมื่อใดก็ตามถ้ามีการใช้ระเบียบช่อง โอกาสของอำนาจ ไปในทางไม่สร้างสรรค์หรือไม่เสมอหน้าทั้งภายในและภายนอกสถาบันตำรวจ ต้อง

ถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ห่างจรรยาบรรณทั้งสิ้น ในส่วนของเจตนาถ้าไม่เกินไปเพื่อความสงบต่อส่วนรวม เช่น การจับกุมเพื่อสถิติ การจับกุมเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน (แม้ว่าจะพิสูจน์ยาก แต่ในระหว่างผู้ปฏิบัติด้วยกัน มักจะรู้ได้) และบางอย่างที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่เจตนา แต่เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องมาจากความไม่มั่นคงในหลักจริยธรรม เช่น เมื่อมีระเบียบวินัยเคร่งครัดมาก บางครั้งในความเป็นจริงปฏิบัติไม่ได้ แต่ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องตัดสินใจปฏิบัติ และเมื่อปฏิบัติไปแล้วเกิดเป็นความผิดขึ้นมา ผู้ปฏิบัติก็จะต้องถูกลงโทษหรือกลัวจะถูกตำหนิต่างก็ปฏิเสธ หรือปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น กลายเป็นระบบชกทอดโยนกลองโดยอัตโนมัติ เป็นต้น หรือบางครั้ง “ความไม่รู้” ทำให้มองข้ามลักษณะการปฏิบัติงานที่ “ห่างไกล” หลักจริยธรรมบางประการไป ตัวอย่างเช่น เมื่อมองการปฏิบัติที่ห่างจรรยาบรรณของตำรวจว่าเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่ก็มักจะมองจำกัดอยู่แต่ที่ “การรับสินบน” จริงอยู่ผู้รับสินบนเป็นคนทุจริต แต่คนที่ไม่ได้รับสินบน ก็มีโอกาสได้ชื่อว่ากระทำการทุจริตได้เช่นเดียวกัน โดยสถานะของความเป็นตำรวจแล้ว ยังมีการ “ผิด” จริยธรรมหลายเรื่องที่ไม่ค่อยมีใครพูดและเฉยใจถึงแต่ก็ไม่อาจปฏิเสธได้นั้นเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจ เช่น การทุจริตทางอำนาจ (Power Corruption) ได้แก่ การใช้อำนาจโดยไม่สุจริตในลักษณะต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก

สถาบันตำรวจ เช่น ใช้อำนาจโดยไม่เสมอภาคใช้อำนาจกับคนจนอย่างหนึ่งคนรวยอีกอย่างหนึ่ง ใช้อำนาจกับคนมีพวกรายหนึ่งคนไม่มีพวกรายหนึ่ง เป็นต้น การทุจริตทางอำนาจจะนำความเสียหายร้ายแรงมาสู่สถาบันตำรวจและสังคมมากที่สุด บางประเทศทำให้ระบบตำรวจถูกเปลี่ยนแปลง บางประเทศร้ายแรงถึงเปลี่ยนระบบสังคม กรณีนี้ ฮิมเลอร์ (Himmler) ตำรวจเยอรมัน ในปี ค.ศ.1931 (พ.ศ.2474) ได้ถูกนำมายกเป็นตัวอย่าง “การทุจริตทางอำนาจ” ที่ชัดเจนง่ายแก่การศึกษาอยู่เสมอ เนื่องจากการปฏิบัติส่วนใหญ่ของเขาล้วนเป็นไปเพื่อสนองตอบต่อตนเองและพวกพ้องเฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ จนมีผลกระทบในลักษณะที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีการทุจริตเรื่องเวลา (Time corruption) และการทุจริตเรื่องอื่นๆ ที่ไม่ค่อยได้พูดถึง (หลายครั้งที่ตำรวจบางท่านพูดถึงการกระทำที่ผ่านมาของตนด้วยความภาคภูมิใจ โดยคาดไม่ถึงว่าการกระทำดังกล่าวโดยมาตรฐานที่เป็นสากลของตำรวจแล้ว ถือเป็นการทุจริตจึงต้องไตร่ตรองให้รอบคอบในเรื่องเหล่านี้ด้วย) การทุจริตอย่างหนึ่งจะก่อให้เกิดการทุจริตอีกอย่างหนึ่งตามมาและระดับของการปฏิบัติที่ห่างไกลจากหลักจริยธรรมตำรวจก็มีความแตกต่างกัน (เช่นเดียวกับการปฏิบัติเพื่อให้ใกล้หลักจริยธรรมก็มีระดับแตกต่างกันด้วย) ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเฉพาะเรื่องการทุจริตการรับเงิน (Money Corruption) ในระดับที่แตกต่างกัน ได้แก่

“การปฏิบัติที่ไม่สมควร” เช่น เมื่อคนขับรถบรรทุกขับรถผ่านตุ้มยามตำรวจได้ใจโยนเงินไว้ข้างถนน กรณีนี้บังเอิญตำรวจรู้เห็นการกระทำของเขาในขณะนั้น แล้วเดินไปเก็บเงินที่วางใส่กระเป๋าทะเลียมนี้ถือเป็นการ “ไม่สมควร” (อาจขัดกับกฎหมายเรื่องเก็บของตก)

“การปฏิบัติที่มีความผิด” มีลักษณะแตกต่างจากตัวอย่างแรกไปอีกระดับหนึ่ง โดยศึกษาทำความเข้าใจง่ายๆ ด้วยการสมมติเหตุการณ์ว่าตำรวจกำลังปฏิบัติงานตั้งด่านตรวจ นักธุรกิจผู้หนึ่ง ขับรถผ่านมา เมื่อตำรวจขอตรวจค้นรถคันดังกล่าวแล้วพบว่ามียาเสพติดในรถมากพอสมควร นักธุรกิจผู้นี้พกอาวุธปืนด้วย และไม่สามารถนำใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนมาแสดงยืนยันได้ เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ นักธุรกิจคนดังกล่าวกลัวถูกจับและกลัวเสียชื่อเสียง ท้ายที่สุดจึงได้อ้อนวอนให้ตำรวจช่วยเหลือ พร้อมกันส่งเงินให้จำนวนหนึ่ง (ซึ่งไม่น้อยจนเกินไปนัก) ตำรวจรับเงินจำนวนนั้นไว้ (อาจเนื่องจากความสงสารปอนอยากจะได้) พฤติกรรมอย่างนี้ถือว่า “มีความผิด” และหากพฤติกรรมของตำรวจคนดังกล่าวได้รับการตรวจพบก็ต้องถูกลงโทษตามกฎหมายที่มีอยู่ด้วย

“การปฏิบัติที่มีความผิดร้ายแรง” เป็นการกระทำที่ห่างไกลหลักจริยธรรมมากกว่าลักษณะปฏิบัติในระดับอื่นๆ (และถือเป็นเรื่องต้องเร่งสืบสวนดำเนินการขจัดก่อนปัญหาอื่นๆ ด้วย) มีตัวอย่างประกอบคล้ายๆ กันมาแสดง คือตำรวจ(ยังตั้งด่านอยู่อย่างเดิม) บอกกับคนขับรถที่ขับรถเข้ามาในด่านตรวจว่ากฎหมายมีหลายฉบับและสามารถตั้งข้อหาได้มากมาย ถ้าปล่อยให้ต้องตรวจค้นอย่างปกติก็จะต้องเสียเวลา ขำร้ายถ้าตรวจพบความผิดก็ไม่มีหนทางใดที่จะตกลงกันได้ แต่ถ้าจ่ายมาตอนนี้ 200 บาท ก็จะปลอดภัยไม่เสี่ยงและไม่ต้องตรวจให้เสียเวลาด้วย ถูกขู่เข้าอย่างนี้คนขับรถก็ชักไม่แน่ใจ ประกอบกับไม่ยอมมีปัญหา จึงตัดความจ่ายเงิน

จริยธรรมและจรรยาบรรณผู้ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ

1. มีความสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่
2. ระลึกถึงความเป็นข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. มีความมักน้อย สันโดษ
4. ใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อยกับประชาชน ทั้งผู้มาติดต่อราชการ สอบถามเส้นทาง การจับกุม และอื่นๆ
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา
6. ให้บริการประชาชนเป็นหน้าที่หลักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
7. มีความสามัคคีในหมู่คณะและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
8. ปฏิบัติตนตามวินัยของข้าราชการตำรวจโดยเคร่งครัด
9. จัดการสายตรวจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยไม่คิดถึงอาภิสินจ้าง และผลประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด

ขอบข่ายของจริยธรรม

เพื่อให้เกิดความเข้าใจให้แจ่มแจ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น ต้องทำความเข้าใจคำซึ่งอยู่ในขอบข่ายของจริยธรรม ดังนี้

1. จรรยา หมายถึงความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ เช่น จรรยาคู จรรยาดำรง
2. จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษา และส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก
3. คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ เช่น ความเป็นผู้ไม่กล่าวเท็จ โดยหวังประโยชน์ส่วนตนเป็นคุณธรรม คุณธรรม คือ จริยธรรมที่ฝึกจนเป็นนิสัย เช่น ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เสียสละ รับผิดชอบ
4. มโนธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความรู้สึกว่าจะอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ เชื่อกันว่ามนุษย์ทุกคนมีมโนธรรม เนื่องจากบางขณะเราจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจระหว่างความรู้สึกขัดแย้งในใจระหว่างความรู้สึกว่าต้องการทำสิ่งหนึ่ง และรู้ว่าควรทำอีกสิ่งหนึ่ง
5. มารยาท หมายถึง กิริยา วาจา ที่สังคมกำหนดไว้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไป

การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

พฤติกรรมของมนุษย์มีจิตใจเป็นผู้สั่งการกำกับควบคุม หากจิตใจร้ายแรง เบิกบาน กิริยาท่าทีก็แสดงออกในทางกระฉับกระเฉงว่องไวคึกคัก แต่ถ้าเมื่อใดจิตใจเศร้าหมอง เหี่ยวแห้ง กิริยาอาการก็หงอยเหงาซึมเซาไม่สดใส ก็จะแสดงออกมาเป็นรูปแบบของความประพฤติ หรือการปฏิบัติในทำนองนั้น การที่มีจิตใจเป็นผู้สั่งการและกำกับการกระทำ หรือการแสดงออกทางร่างกายเช่นนี้ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ คนที่มีคุณธรรมสูง คือ จิตใจทรงคุณธรรม จะประพฤติปฏิบัติสิ่งใดๆ ในลักษณะของการมีจริยธรรมสูงด้วย และในทางตรงกันข้ามคนที่ประพฤติชั่วชอบปฏิบัติหรือแสดงออกในทางที่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นแบบอย่างของคนมีจริยธรรมต่ำทราม ย่อมแสดงว่า ผู้นั้นในจิตใจขาดคุณธรรมหรือมีคุณธรรมต่ำด้วย

คุณธรรม เป็นลักษณะความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ

จริยธรรม เป็นลักษณะการแสดงออกของร่างกาย

การปลูกฝังคุณธรรมลงในจิตใจ จะต้องใช้เวลาในการฝึกหัดอบรมสั่งสอนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเป็นอันมากสม่ำเสมอและยาวนาน และไม่สามารถจะวัดได้แน่นอนว่า ใครมีคุณธรรมในจิตใจมากน้อยเพียงไร อย่างไร การให้การศึกษาทางด้านจริยธรรมแก่บุคคลอาจบรรลุผลสำเร็จได้ แต่นั่นจะมีจริยธรรมดีเสมอ อยู่นาน อยู่มาก แค่นั้น อย่างไร ขึ้นอยู่กับการเกิดมีคุณธรรมขึ้นในจิตใจของบุคคล

มากนัก้อยอย่างไรเพียงไร

สำหรับสังคมไทยปัจจุบัน การพัฒนาคุณธรรมยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มากทั้งๆ ที่ทุกคนทราบแล้วว่า สังคมมีปัญหาและบกพร่องในเรื่องคุณธรรมและศีลธรรมเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังไม่คิดที่จะปรับปรุงแก้ไขคุณธรรมของตนเองอย่างจริงจัง และไม่กล้าพูดหรือประกาศตนต่อหน้าสาธารณชนว่าตนเป็นผู้มีคุณธรรม แต่ก็ไม่ต้องการให้ใครมาประณามว่าเป็นผู้ไม่มีคุณธรรม ผู้ที่ได้รับการอบรมส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้มีคุณธรรมอยู่แล้วและเป็นผู้ที่ไม่ได้สร้างปัญหาให้กับสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่สร้างปัญหาให้กับสังคมกลับไม่มีโอกาสรับการอบรม

เพื่อให้เกิดความผาสุกในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม จึงขอเชิญท่านเร่งเสริมสร้างจริยธรรมในตนเอง โดยการพัฒนาตนเองวันละนิด เพื่อชีวิตจะมีสุขขึ้น

จุดมุ่งหมายของการมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

1. ให้สามารถควบคุม กาย วาจา ใจ อยู่ในขอบเขตที่ดีงาม ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
2. ให้มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนและปฏิบัติได้จนขึ้นเป็นนิสัย
3. ให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิด และวิเคราะห์อย่างมีระบบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. มีทัศนคติที่ต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงานทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
5. มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎกติกาของสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม
6. รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีและเสียสละ รู้จักการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล

ประโยชน์ของข้าราชการตำรวจที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

1. เป็นประโยชน์ต่อตัวตำรวจเองและครอบครัว เช่น ถ้าหากตำรวจเลิกละอายนุชได้ ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนัน ไม่เที่ยวกลางคืน ไม่คบมิตรชั่ว อันจะพาให้ตัวพลอยประพฤติชั่วไปด้วยแล้ว เงินรายได้ก็จะยังชีพไม่เดือดร้อน ครอบครัวก็จะมีความสุข
2. เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการที่ทำให้ภาพพจน์ หรือภาพลักษณ์ของตำรวจดีขึ้น เป็นที่พอใจของประชาชน และเป็นแบบอย่างที่ดี
3. เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานของตำรวจ เพราะนอกจากเป็นการทำให้ตนเองไม่มีปัญหาอันอาจเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่การงานแล้ว ผู้มีคุณธรรมย่อมเป็นผู้ที่มีความขยัน

ชั้นแข็ง เสียสละและสามัคคีอันเกิดจากความไม่เห็นแก่ตัว อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย

4. ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน เพราะเมื่อตำรวจทำตนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ ย่อมเป็นที่รักใคร่นับถือของประชาชน ประชาชนย่อมมีความศรัทธาเลื่อมใส มีความเชื่อมั่นในการทำงานของตำรวจ ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือในการทำงานของตำรวจ ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย ให้ข่าวสารและยินดีเป็นพยานให้ตำรวจ เป็นต้น การกระทำผิดกฎหมายจะลดน้อยลง

คุณธรรมอันเป็นจรรยาข้าราชการตำรวจนั้น นอกจากจะเป็นเครื่องวัดหรือทดสอบว่าบุคคลใดจะเป็นข้าราชการตำรวจที่น่ายกย่องแล้ว ยังเป็นเหตุให้บุคคลผู้เป็นข้าราชการตำรวจนั้นเอง ได้รับความเจริญงอกงามในตำแหน่งหน้าที่ของตนด้วย

แนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

คณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานตำรวจ ด้านการประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างภาพพจน์ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติตน สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ตำรวจจะต้องไม่ทุจริตต่อหน้าที่ด้วยประการทั้งปวง เช่น รับเงินจากผู้กระทำความผิด หรือเรียกร้องหรือรับเงินในการให้บริการแก่ประชาชน ไม่ว่าด้วยประการใดๆ
2. ตำรวจจะต้องไม่เป็นผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายเสียเอง หรือให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนผู้กระทำความผิด เช่น กรรโชกทรัพย์ มั่วสุมเล่นการพนัน กระทำความผิดกฎหมาย เสพสุราจนไม่สามารถครองสติได้ เป็นต้น
3. ไม่ใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตของกฎหมาย หรือใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ในเชิงกดขี่ข่มเหงประชาชน เช่น การแก่งัดจับด้วยเรื่องส่วนตัวหรือเพราะบันดาลโทสะ หรือใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตเพราะหวังผลงาน หรือความดีความชอบ
4. ใช้เกียรติที่สุภาพต่อประชาชน ไม่ใช้เกียรติวาจาที่ไม่สมควร เช่น แสดงเกียรติแบ่งกับประชาชน พุดจาหยาบคาย ดูถูกประชาชน หรือใช้วาจาที่ไม่สมควร
5. ให้การต้อนรับแก่ประชาชนด้วยความเต็มอกเต็มใจ กระตือรือร้นและอ่อนน้อมถ่อมตน และให้บริการแก่ประชาชนด้วยความกระตือรือร้นไม่เกียจคร้าน
6. ปรับปรุงความรู้ความสามารถและสมรรถภาพในการทำงานอยู่เสมอ
7. หมั่นตรวจสอบและพัฒนาจิตใจตนเองอยู่เสมอ เช่น หาโอกาสไปวัดฟังธรรมเทศนา พบปะสมณะที่ดีและน้อมนำธรรมะมาฝึกฝนปฏิบัติ
8. ฝึกตนให้เป็นผู้มักน้อย สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ใช้จ่ายแต่สิ่งที่จำเป็น ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยไปตามสังคม
9. พัฒนาความคิดให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจเป็นผู้บริการประชาชน ขจัดความคิดที่เห็นว่า

ข้าราชการตำรวจเป็นเจ้าขุนมูลนาย หรือผู้ปกครองประชาชน

10. พัฒนาความคิดประชาธิปไตย ประชาชนมีความเป็นไทยในการปกครองตนเอง จัดความคิดเผด็จการในจิตใจ

11. พัฒนาตนเองให้เป็นคนมีระเบียบวินัยจากจิตสำนึกของตำรวจเอง มิใช่จากถูกบังคับเท่านั้น

คุณธรรมและจริยธรรมที่ควรเร่งเสริมสร้าง

คุณธรรมและจริยธรรมที่ควรเร่งเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของข้าราชการตำรวจ เป็นการนำไปสู่การเป็นตำรวจที่ดี มีหลักสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. การครองตน หมายถึง การมีความประพฤติและการปฏิบัติส่วนตน ประกอบด้วยคุณธรรม ที่ควรแก่การยกย่อง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบค่านิยมพื้นฐาน ดังนี้

1.1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ เช่น

- ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือของผู้อื่น
- มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาทั้งปวง
- ยอมรับผลและการกระทำของตนเอง

1.2 การประหยัดและอดออม เช่น

- ใช้ทรัพยากร และเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์ทั้งของตนและส่วนรวม
- เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการนำไปทำให้เกิดประโยชน์ในทางที่ชอบธรรม

1.3 การปฏิบัติตามคุณธรรมและศาสนา เช่น

- มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นอราชฎ์บังหลวง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน

- ไม่พูดจาเหลวไหล ไม่ยุยงให้แตกร้าง ไม่พูดปด
- มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว

1.4 มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เช่น

- ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
- รักษา และส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ศึกษาศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง
- เคารพ และจงรักภักดีในสถาบัน และองค์พระมหากษัตริย์

2. การครองคน หมายถึง การมีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยพิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้

- ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ
- ควบคุมอารมณ์ได้ดี
- รู้จักประนีประนอม

- เคารพ ปฏิบัติตามกฎหมาย และการตัดสินใจของกลุ่ม
- โกล่เกลี่ย หรือช่วยระงับข้อขัดแย้งในกลุ่มได้สำเร็จ
- รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม

- ยินดีชี้แจง ให้คำแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้ผู้มาติดต่อกานด้วยอัธยาศัยยินดี
- ใช้ถ้อยคำที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ
- มีท่าทีเป็นมิตรกับผู้มาติดต่อทุกคน

- รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ ละเว้นการใช้อิทธิทธิ
- รับบริการ และให้บริการตามลำดับก่อนหลัง
- ปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยชอบด้วยเหตุผลอย่างสม่ำเสมอ

- เข้าร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะ เท่าที่จะทำได้
- ยินดีเสียสละเพื่อกิจกรรมของส่วนรวม
- ยกย่องให้เกียรติผู้ทำความดีให้แก่หมู่คณะ
- เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่หมู่คณะ

- ทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา
- ติดตามงานที่ได้รับมอบหมายจนงานลุล่วง
- ยอมรับผิดเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

- ถ่ายทอดความคิดเห็นให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย
- ชี้แจงเหตุผลได้ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็น

- ให้ความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเป็นที่ยอมรับ

3.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น

- ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น
- เสนอแนะแนวทางที่ดีต่อการปฏิบัติงาน
- เลือกใช้วิธีการใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องทันที่

3.4 ความพากเพียรในการทำงาน และมีผลงานเป็นที่พอใจ เช่น

- ทุ่มเทความรู้ความสามารถ และเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปด้วยดี
- ไม่ย่อท้อต่อการปฏิบัติงานที่ต้องลำบากตรากตรำหรือขาดกำลังอัตราหรือวัสดุ

อุปกรณ์

3.5 การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เช่น

- เสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
- ใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการโดยประหยัด
- ตัดสินเลือกวิธีปฏิบัติงาน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

จรรยาที่ข้าราชการตำรวจพึงมีดังต่อไปนี้

1. ด้านอุดมการณ์

- 1.1 ศรัทธาในอาชีพตำรวจ อุทิศตนเพื่อหน้าที่อย่างแท้จริง
- 1.2 ดำรงและเสริมสร้างเกียรติคุณ
- 1.3 บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. ด้านเอกลักษณ์

- 2.1 อุดหนุนรู้จักผ่อนปรนต่อปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในเวลาและนอกเวลาปฏิบัติ
- 2.2 รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็นหมู่คณะได้
- 2.3 ใฝ่หาความรู้ สำนวญ ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ และมีเชาวน์ไหวพริบ
- 2.4 ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดริเริ่ม
- 2.5 มีความยุติธรรม และทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจ
- 2.6 ดำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัดเหมาะสมกับสภาพอาชีพตำรวจ
- 2.7 เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมและศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ
- 2.8 สุภาพ เรียบร้อย ประพฤติสม่ำเสมอ เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน

- 3.1 ต้องรักษาความสามัคคี ชื่อเสียงของหมู่คณะ และสถานที่ตนสังกัดอยู่

หน้าที่

- 3.2 ต้องไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนา
- 3.3 ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว
- 3.4 ไม่ละทิ้งหน้าที่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ
- 3.5 ต้องรักษาความลับของเพื่อนร่วมงานและหน่วยงาน
- 3.6 ต้องถือและปฏิบัติตามแบบอย่างธรรมเนียมที่ดี
- 3.7 ต้องประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์อันมิชอบ
- 3.8 ต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามเพื่อนร่วมงานและบุคคลใดๆ เชื้อพ้อง ไม่กระด้างกระเดื่องต่อ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งการในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจ-แห่งชาติ
- 3.9 ต้องไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

บรรณานุกรม

คู่มือตำรวจ เล่ม 2 กองบัญชาการศึกษา.2558

ระเบียบ ก.ต.ร. ว่าด้วยวิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ข้าราชการตำรวจมีวินัยและป้องกันมิให้ราชการตำรวจกระทำผิดวินัย พ.ศ.2553.

<http://www.thakham.metro.police.lhlyt.htm>.(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2560.

<http://www.plapak.nakhonphamon.police.go.thlong8/javiyantham.dog>.(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2560.